

קרוב השם

הרחבת הדעת והתעלות רוחנית

• עפ"י תורת הצדיקים •

שיעורי בית המדרש 'קרוב השם'
שנמסרו מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א

בדיבור אחד

\\ לרוץ אחריו

תוכן העניינים

ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר
הסכים אברהם לשלם לעפרון על השדה
שהוא היה מוכן למסור לו בחינם.

השדה עמדה בחלקו של עפרון, שוממה.

עפרון לא מצא בה שום דבר, סתם שדה,
סתם מערה. אברהם מצא בה את פתחו
של גן עדן.

לכל אחד יש בחיים 'חצר אחורית',
מקום שהוא לא חושב שיש בו משהו,
יסוד העפר שבנו - העפרון הפרטי
שלנו, מוכן להתפטר ממנה בקלות, אבל
אסור לתת לו לעשות זאת. צריך ללמוד
מאברהם אבינו.

בפתחה של פרשת השבוע אנו פוגשים
את האישיות בעלת החיים המלאים
ביותר - שרה אמנו ע"ה, ולצידה
האישיות העפרורית - עפרון החתי.
החיים של שרה כל כך חשובים שהתורה
מונה את שנותיה בפעימות - מאה שנה.
ועשרים שנה. ושבע שנים. הכל כל כך
חי, בת מאה כבת עשרים ובת עשרים
כבת שבע.

עפרון, כפי שמובא בספרים הקדושים,

<<<

1 בדיבור אחד

- שיחה קצרה מענייני דיומא

הטוב לא בורח ממך

3 תתחדש כנשר נעורכי

- מפתחות להתחדשות והשתפרות תמידית

לבחור לרצות

7 מעשיות משנים קדמוניות

- ספורים משנים חיים

השאלה האמיתית

כיסופים

כשוט לחיות עם השם

י"ל ע"י 'כיסופים'
חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1
עורך:
הרב ישראל מאיר גלינסקי

לכל עניני הגליון-
הערות והארות, נקודות הפצה וכד'
ניתן ליצור קשר
בפל: 054-853-7200
או במייל: k6646201@gmail.com

ההרשמה לקבלת הגליון במייל בכתובת
k6646201@gmail.com

קו כיסופים
שיעורי בית המדרש
וקבלת עדכונים שוטפים
02-664-6201

זמני השיעורים הקבועים
של המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א:

ימי רביעי

ללכת עם תורה - תורה סה (בשעה 20:30)
שיחת חברים על התורה (בשעה 21:30)
משפ' מרגלית
רחוב הר' יצחק שמידמן 22 הר השלום בני ברק

ליל שישי

הכנה לשבת קודש

הסודות והרמזים שמאחורי המעשיות
בעזרת נשים שע"י בית הכנסת 'איתן הנחל'
רח' חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1

בשעה 21:30

שינויים בזמני ומיקום השיעורים
מתעדכנים בקו כיסופים 02-664-6201

● בדיבור אחד / המשך

\\ לרוץ אחריו

<<<

לפעמים נדמה לנו שאנחנו רק
רודפים אחרי דברים טובים
שבורחים לנו מהידיים, לפעמים
אנחנו מסתכלים על החיים
ומרגישים שלא עשינו משהו
משמעותי, ומה שיש לנו ביד זה רק
שדה ומערה בה נעלמים לנו כל
הזמן הדברים הטובים שרצינו.
זו הטעייה...

העולם הזה מטעה אותנו כשהוא
גורם לנו לחשוב כך ולהרים ידיים.
אברהם אבינו רץ אחרי הבקר,
מידתו של אברהם היא חסד שנרמז
במילה 'בוקר' - 'בוקר דאברהם',
אברהם זוכה בו משום שהוא רץ
אחריו, וזה מוביל אותו לגן עדן.
הפרשה הזו מלמדת אותנו לייקר,
להתייחס בכבוד לחיים שלנו כאן
ועכשיו. ולרדוף אחרי הטוב בלי
להרגיש שהוא בורח לי. הוא לא
בורח - הוא מוביל אותך, למקום
טוב.. ■

רומז לקללת נחש הקדמוני 'ועפר
תאכל כל ימי חיך', כמה שיהיה
לך בחיים, אתה תאכל עפר.
ובעפר של עפרון מסתתרת מערת
המכפלה. כפול זה טוב, כפול הוא
סמל השפע, כמו הלחם של שבת
'לחם משנה' כמו הלחם של בית
המקדש 'שתי הלחם'. והשפע הזה
נמצא ממש כאן, אם לא תשקע
בעפר..

בפרקי דרבי אליעזר על הפסוק
'ואל הבקר רץ אברהם' מסופר
שגילויה של מערת המכפלה
השתלשל בעקבות ריצתו של
אברהם אחר הבקר. היה זה בשעה
שהתארחו בביתו המלאכים, הוא
ביקש לשחוט עבורם בן בקר, אבל
הבהמה ברחתה.. רץ אחריה אברהם
עד שדה עפרון, נכנס בן הבקר
למערה ואברהם אחריו, והיה זה
פתח גן עדן, וראה שם את אדם
וחווה וכו'.

ההפצה בחסות:

פלאש
שליחויות
מזרים לך את הדרך
053.712.5663
sussman100@gmail.com

תתחדש בנשר נעורכי

עקשנות ורצון

הרצון שלנו בדרך כלל אינו פעיל, כי הוא רוצה רק את מה שאפשר ליישם, ומזה אין הרבה • כשהרצון לא פעיל, אין מקור שמאפשר את ההתחדשות • כדי שהרצון יהיה פעיל, צריך להתעקש לרצות בלי קשר לתוצאות, ואז יש התחדשות.

שני נימוקים.

האחד הוא: "מי הקדימני ואשלם", כלומר, כל דבר טוב שאנחנו בוחרים לעשות, הוא בעצם תוצאה של משהו שקבלנו במתנה. אם אתה נדיב גדול, ומפזר מהונך לצדקה, אשריך, אבל מי הכניס את הכסף הזה לתוך הארנק? הכסף הרי בכלל לו שלך, כי ממך הכל ומידך נתנו לך. ואדרבה, הסיבה שהוא נמצא אצלך הוא בשביל שתתן אותו לצדקה, ואם לא, הוא יעבור למישהו אחר. אז מה כבר עשית.

אדם שקושר ציצית, הוא עושה זאת על בגד שקיבל מה', אדם שקובע מזוזה, עושה זאת בבית שהוא קיבל מה', וכן בכל דבר. בהקשר הזה, סיפר לי משהו, שהוזמן לקבוע מזוזות בוילה ענקית בעלת שישים חדרים בשכונת סביון. בשלב מסוים, נפל מסמר על הרצפה, ובעל הבית התכופף להרים, כשהוא נאנח ואומר: כמה קשה להיות יהודי... אמר לו: הרי עבדת קשה לבנות שישים חדרים, ולא התלוננת כמה זה קשה... כשזה מגיע למזוזה, אתה מתלונן...

עשייה ורצון

הסיבה השניה היא, שאפילו המעשה הטוב בעצמו, הוא מתנה מאת ה'. אם קמת בחצות לילה ו/או התפללת בכוונה, זה אשראי

בפרק הנוכחי, אנו מסיימים את סדרת 'ההתחדשות', במסגרתה עסקנו במשך למעלה מחשה עשר פרקים בעניין ההתחדשות. למדנו את היסודות, את העקרונות, והרבה עצות ופרקטיקה, איך להתחדש ולחיות חיים של התחדשות תמידית. בשני הפרקים האחרונים, עסקנו בנושא יסודי ומסכם ששייך לעולם ההתחדשות, והוא: העקשנות, ובפרק הנוכחי נשלים אותו.

מי הקדימני

כפי שראינו בפרק הקודם, המשפט 'אין דבר העומד בפני הרצון', אינו בהכרח שכל דבר שאדם רוצה הוא יכול לעשות, אלא, כפי שמבאר רבי נתן: אין דבר שמפריע ממך לרצות. יכול להיות שיש דברים שאינך יכול לעשות, ואולי לעולם גם לא תצליח לעשות, אבל אין דבר שאתה לא יכול לרצות, ואין שום מצב או אדם בעולם, שיכול למנוע אותך מכך.

ולכן, מה שחשוב באמת איננו מה אדם זוכה 'לעשות', אלא מה וכמה הוא זוכה 'לרצות'. כי עיקר ההתפארות של ה' יתברך בכל אחד מישראל, איננה על מה שהוא עושה, אלא מה שהוא רוצה גם אם איננו יכול לעשות. כך מבאר רבי נתן (ליקוטי הלכות, הלכות ברכת המזון ומים אחרונים הלכה ד), והוא מביא לכך

שקיבלת מה'. ישנם הרי אנשים רבים שרוצים לעשות זאת ולא מצליחים. הם גם כן מכוונים שעון מעורר לחצות, והשעון אכן קם אבל הם לא... או שהם מנסים לכוון בתפילה, וטסים בטיסה ישירה לאן-שהו. מי שמסתכל על עצמו בעין האמת, צריך לומר תודה לה' אם הוא זוכה לשבת ליד גמרא, לא לדבר לשון הרע, או אפילו סתם כך להיות בנאדם.

אם כך, לא זו היא ההתפארות שה' מתפאר ביהודי. הוא אינו מתפאר במה שהוא עושה, אלא על היכולת שלו להיות עז ועקשן. והיכן מתבטאת העזות והעקשנות - בעניין הרצון. כשיהודי מוכן להתעקש ולרצות גם כששום דבר לא מראה שהרצון פועל, זה משהו שאף אחד לא נתן לו, וגם אין לו לכך שום תנאים מקדימים, אלא זו היא בחירה מלאה שלו, ועל כך ה' יתברך מתפאר בו.

שלא יהיה ספק. בוודאי שצריך לעבוד את ה' כפשוטו, כי זה היהדות וזה החיים. אבל מה שה' יתברך מתפאר בו, ומה שחשוב בעיניו, הם אותם חלקים שבעינינו אינם חשובים. גוי גם כן יכול לעשות דברים מרשימים, אפילו רוחניים, אבל הוא לא יכול לרצות להיות טוב גם אם הוא לא מצליח להיות טוב, ולרצות לעשות את הרצון האלוקי גם אם זה בכלל לא ביכולת שלו. ולכן, הגויים בנו את השאיפות והאידאולוגיות שלהם סביב מה שנוח להם לעשות. אף אחד מהם לא אמר נעשה נשמע, אלא כל אחד בנה תורה סביב העקרונות שהתאימו לו.

נעשה ונשמע, זה בדיוק השילוב בין שני החלקים הללו. נעשה, זו השגרה שבה אנו פועלים למעשה. ונשמע הוא הרצון, כי שמיעה בליבא תליא, שמיעה מבטאת תמיד

רצון לשמוע. וזה בדיוק מערת המכפלה עליה הרחבנו בפרק הקודם; מערה בעלת שתי רבדים. זאת אומרת שאני חי בשני שכבות, שכבה אחת היא מה שאני יכול לעשות, ושכבה שניה היא מה שאני לא יכול לעשות אבל אני רוצה. את הכתר של נעשה אבדנו במעשה העגל, אבל הכתר של נשמע נשאר לנו, כי אני יכול להמשיך לרצות גם כשאני לא בסדר.

בחירה נקייה

סיכומו של דבר, הכלי האחרון אבל היסודי ביותר בתורת ההתחדשות, הוא: לפתח חממה של רצון. ללמוד את המקצוע של לטפח רצונות, השתוקקויות וכיסופים, ולהיות אדם שמשתוקק ורוצה. צריך לתרגל את זה, כך שבכל פעם שאתה מגיע למקום שמעורר בך איזשהו רצון, אל תתעלם ממנו. קנה אותו בכך שתרצה את זה, ואל תתן להתנגדויות בנוסח: אבל זה לא בשבילך, לטשטש את הרצון בעצמו. וגם תשמח בכך.

כאמור, הבחירה היא רק בתחום הרצון. כל אחד שקצת אמתי עם עצמו, יודע שהעשייה איננה בידיו, והוא אינו יכול להבטיח מה יהיה מחר. אפילו דברים שנראים כפשוטים, באמת אינם מובנים מאליהם, אלא נראים פשוטים מחמת התנאים מסביב. אם תיקח מאדם את התנאים שלו, הכל משתבש, גם הדברים הפשוטים ביותר, והחופש הוא דוגמא טובה לכך, שכשהשגרה קצת זזה, כבר שום דבר לא בטוח, לא סדרים ולא תפילות ולא שאר דברים.

אנו חיים בעולם של סיבות ולחץ חברתי, וזה טוב מאד, אבל לא נשכח שכל מה שאנו עושים כתוצאה מזה, אינו מובטח לנו. ולכן, אין לנו

תתחדש כנשר נעורכי

לדחוף ובלי לנסות בדווקא להוציא אותו לפועל, ולפחות לא להתנות אותו בכך שיצא לפועל. כי, כאמור, יש שני קומות. קומה אחת של שגרה ושל עשייה בפועל, ושם אכן צריך לבחון מידי פעם האם אני עושה מספיק. אבל יש קומה שלמה מקבילה של רצון, שבו אני נותן חירות מלאה לרצון בלי קשר למה אני. צריך להפריד בין הדברים, בין העשייה לבין הרצון, וכך אפשר לחיות את שניהם בו זמנית.

בסופו של דבר, כשנצא מהעולם - לא יישאר כלום; לא רק שלא יישאר כסף וזהב, אלא גם לא יישארו מעשים. יישאר רק דבר אחד: רצון. כשאדם נפטר, מנערים אותו מהכל, ורוב האנשים נשארים כמעט בלי כלום. המעט שנשאר, שווה לאין ערוך, כי נקודה אחת קטנה, מאירה באור יקרות לנצח ושווה לעבור את העולם ואת החיים בשביל נקודה אחת שכזו. אבל אם רק נדע את האמת, ונשקיע יותר ברצון, נישאר לא רק עם נקודה קטנה, אלא עם אוצרות מלאים.

מסופר על יהודי צדיק ותלמיד חכם גדול, שהגיע בחלום לחברו לספר לו מה קורה בעולם האמת. וסיפר לו, שלא הצליח לעבור את המחסום לכיוון העולם הבא, למרות כל התורה והמצוות שלו. ולבסוף הצליח רק בזכות מצוה אחת ויחידה, והיא: שביום שישי היה הולך לאסוף כסף עבור צדקה, ואת זה הוא היה עושה בלי שום טעם וריח, רק לכבוד ה'. זו הייתה מצוה נקיה, ולכן הוא היה יכול לעבור בזכותה. לכל אחד מאתנו יש את הנקודות הללו, והם בדרך כלל דווקא באותם מקומות מעצבנים, שאנחנו רוצים אבל לא מצליחים.

באמת הבטחה על שום חלק של עשייה, ולו הפשוט ביותר, שאכן אנו יכולים לבחור ובמאה אחוז לעשות. הבחירה היחידה שהיא מאה אחוז בידנו, היא רק לרצות. ולכן את העקשנות צריך להשקיע אך ורק במכרה הרצונות. מעשים, זה דבר מצוין, וצריך להשקיע בהם, אבל האוצר העיקרי הוא הרצון, ולרצון אין גבול ואין שום מניעה.

אין אחד שאינו יכול לבחור. גם מי שנולד בתנאים קשים, כמו בית חילוני או אפילו גוי - עדיין הבחירה בידו לרצות, וכן להיפך - גם מי שנולד בתנאים הכי טובים, עדיין צריך לבחור לרצות. ורואים זאת במבחן התוצאה, שהיו כאלו שנולדו בבתים טובים ונפלטו החוצה מהטוב, ויש שנולדו במקומות נידחים, והתקרבו לטוב. הגרים אפילו נתבעים על כך שהם לא מיהרו להתגייר, זאת אומרת שהיה להם את היכולת לרצות, אפילו במקום שהיו.

מערת המכילה

כמובן, שצריך גם לבחור לעשות, כי מי שאינו עושה כלום למרות שרוצה, הוא לץ. אבל אליבא דאמת, הבחירה היא רק לרצות ולהתפלל, והתוצאות, אם יבואו, יהיו ממילא. ככל שיותר נאמין בכך, ונטפח את זה, נגלה עולם חדש, שכרגע הוא מאד מצומצם, כי הרצון כרגע הוא מאד לא פעיל. רק כשיש איזה משהו מאד מגרה ומאד מעשי, הוא מתעורר לרגע ומיד נכבה. כשמתעורר רצון, אנו מיד מזדרזים לדחוף את כולם ולנסות להוציא לפועל, ואם זה לא מצליח, הרצון נקבר.

קשה לנו, ולא כל כך מוכר, לתחזק את הרצון בעצמו, שיהיה פעיל כמו שהוא. בלי לנסות

תתחדש כנשר נעוריכי

התפילה. כדי לזכות לתפילה צריך להיות לדבר עם ה' גם אתה מרגיש שיוצא לך חצץ מהשיניים, ושאתה מדבר לא לעניין, ולא יכול אפילו לסבול את עצמו. גם אם אתה מרגיש כמו ללעוס צימוקים מצוצים, ושהדיבורים שלך לועגים לך, תמשיך ותמשיך, כי כאן אתה קונה את הרצון, ופה אתה נהיה עקשן. זה נקרא קשה עורף.

למעשה, כל המטרות שהתורה מניחה בפנינו, אינם אלא בכדי שנרצה. שהרי מבחינה מעשית, אין גבול להטבה, ולשיפור המידות, ולימוד התורה, וכל עניין של קדושה. אז מה הסיפור, ומתי מגיעים ליעד? אף פעם, כי אין יעד, היעד הוא הרצון. אנשים שרחוקים מתורה, מתקשים להבין זאת. כשהם שומעים שאתה לומד, הם שואלים: מתי אתה מסיים את הלימודים? מתי נגמר המסלול?... כי המושג הבסיסי של העולם הוא גבול, וכשלווקחים את הגבול ואני לא יכול להשיג, אז מה יש לי לעשות. אבל בתורה אין גבול, והמטרה היא לרצות.

ולעניין ההתחדשות. רק מי שרוצה, ומתעקש להיות רוצה, הוא זה שיכול להתחדש. כי אם יש רק קומה אחת, של שגרה ועשייה, זה שוחק ונעשה ישן. רק אם יש קומה נוספת של רצון שאינו קשור לעשייה, יש מהיכן להטעין את סוללת ההתחדשות, ולמזוג אותה גם לתוך העשייה השגרתית. הלוואי ונזכה. ■

בלי טעם וריח

זה לא שעבודת ה', היא בלי טעם וריח. מותר וצריך שיהיה טעם וריח בעבודת ה', אבל לא לזלזל בחלקים חסרי הטעם, כי לפעמים שם דווקא נמצאים האוצרות.

וזה נוגע בעיקר לעניין הרצון, ששם צריך המון המון עקשנות, בלי טעם וריח. רבי נתן מזכיר בהקשר הזה את הפסוק 'נפתולי אלוקים נפתלתי', שאם נתרגם זאת לעצמנו בפשיטות, מדובר על עקשנות והתפללויות, חסרות טעם וחסרות תועלת. אבל רק כך אפשר להצליח. מי שרוצה לבנות חממה של רצונות, צריך לדעת שהדרך לשם היא בלי טעם וריח. נכון שכשמדברים על זה, זה נשמע נפלא, אבל כדי להחזיק בזה, צריך להסכים לעשות את זה בלי טעם. רק מי שמוכן לעשות דברים בלי טעם ובלי ריח, יכול לקנות את כח הרצון.

זה נקרא עקשן. עקשן הוא בדרך כלל נאכס ונודניק, שעובד בלי טעם. אדם שעובד עם טעם, אחרי פעמיים שלש הוא עוזב, ולכן הוא גם לא כל כך מצליח. בדרך כלל רק השנוררים העקשנים, שלא מתביישים לבקש שוב ושוב, הם אלו שמצליחים. לרצות להיות אדם שרוצה, לא מספיק, כי זה 'כתר', אבל אין 'כתר' בלי 'מלכות', ומלכות היא חסרת גוון, יבש חד-גוני, וחסר טעם. כי רק עם עקשנות בלי טעם וריח אפשר להחזיק ברצון.

כך לגבי כל דבר בעבודת ה', בפרט בעניין

מעשיות משנים קדמוניות

שלום פנימי

מעשה יג שיעור מג

הרחבנו גם מעט בעניין 'מועט המחזיק את המרובה', שאינו עניין של מה בכך, אלא הדבר לו אנו זקוקים יותר מכל דבר אחר. אנחנו מועט, זו עובדה, אבל אנחנו צריכים להחזיק הרבה. כי היום שלנו קצר, והחיים שלנו קצרים, ואנחנו צריכים להספיק בכל יום ובמשך החיים הרבה מאד. הבעיה היא בדרך כלל שאנחנו מחזיקים 'הרבה בעיות' בראש. אדם מחזיק בחשיבות רבה ובאדיקות את כל הבלבולים והדאגות, וזה באמת תופס נפח רב.

יהודי יכול וצריך לזכות, להיות מועט המחזיק את המרובה, בבחינה אמיתית. כמו הצדיקים, שהחזיקו על גביהם את כל עם ישראל, וכמו כל מצוה שיהודי מקיים, שהיא משהו קטן מאד אבל מחזיק המון. ובשביל זה כדאי להאזין לסיפורו של הבעטלר, שמספר לנו על מעלתו המיוחדת בכך שהוא באמת מועט המחזיק את המרובה, והוא גם מעוניין להעניק לנו אותו במתנה.

סיפור האילן

הבעטלר, אם כן, מסכם את כל ההתפארויות, ואומר:

בסדר המעשה אנו אווזים באמצע היום החמישי משבעת ימי המשתה של הזוג הקדוש. בכל יום הופיע אחד משבעת הקבצנים הקדושים, שנראה כלפי חוץ כבעל מום; הראשון נראה כעיור, השני כחרש, השלישי ככבד פה, הרביעי עם צוואר עקום, ולמעשה מתברר שלא רק שהם אינם בעלי מומים, אלא אדרבה, יש להם שלימות מיוחדת דווקא באותו אבר/חוש בו הם נראים כבעלי מום. וכל אחד מהם בתורו, נותן במתנה לזוג את הכח המיוחד שיש לו.

מועט ומרובה

כעת אנו אווזים במעשה של היום החמישי, בו מופיע הקבצן שנראה בעל 'חטוטר', והוא מספר שבאמת לא רק שאין לו חטוטר, אלא יש לו כתפיים רחבות, שהם מועט המחזיק את המרובה. הוא מספר על חכמים שישבו יחד וכל אחד התפאר שיש לו את המעלה של 'מועט המחזיק את המרובה'. ובפרקים הקודמים הרחבנו לבאר כל אחד מאותם התפארויות, הן אלו שאין בהם ממש ולכן צחקו מהם, והן אלו שהם אכן מעלות גדולות ועצומות.

” ואני (היינו זה ההוקיר שמספר כל זה), הייתי גם כן שם. ואמרתי: האמת הוא שיש לכם בחינת מועט מחזיק את המרבה, ואני יודע כל מה שכיוונתם בדבריהם (היינו שהוא יודע כוונת כל הנ"ל, שהתפארו בבחינת מועט מחזיק את המרובה שלהם), וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליך את הסגי נהור הגדול, הוא גדול מכולכם, אבל אני למעלה למעלה מכולכם בכלל.

והא ראייה: כי פעם אחת היו כת אחת שהיו חוקרים, באשר שכל חיה יש לה צל מיוחד, שבזה הצל דייקא היא רוצה לנוח שם, וכן יש צל מיוחד לכל חיה וחיה, כי כל חיה וחיה בוחרת לה איזה צל, ובאותו הצל דייקא היא רוצה לשכון שם, כפי הצל המיוחד לה, וכן יש לכל עוף ועוף ענף מיוחד, שבאותו הענף דייקא הוא רוצה לשכון.

ועל כן חקרו אם יכולים למצא אילן כזה, אשר בצילו ישכנו כל החיות, שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכון בצל אותו האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן), ישכנו כל ציפרי שמיא. וחקרו שנמצא אילן כזה, ורצו לילך לשם אל אותו האילן, כי העונג המופלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער, כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום היזק משום חיה. וכל החיות וכו' מעורבים שם, וכולם משחקים שם. ובוודאי הוא תענוג מופלג מאד להיות שם אצל אותו האילן.

ועל כן חקרו אם יכולים למצא אילן כזה, אשר בצילו ישכנו כל החיות, שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכון בצל אותו האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן), ישכנו כל ציפרי שמיא. וחקרו שנמצא אילן כזה, ורצו לילך לשם אל אותו האילן, כי העונג המופלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער, כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום היזק משום חיה. וכל החיות וכו' מעורבים שם, וכולם משחקים שם. ובוודאי הוא תענוג מופלג מאד להיות שם אצל אותו האילן.

מי הם החיות?

לתאר את המהות הפנימית של העניין, וההרמוניה שתהיה אז בין כל הגוונים.

כפי שראינו בפרק הקודם, מדובר על חזיון של אחרית הימים, שאז נאמר 'וגר זאב עם גדי'. אז יהיה שלום עולמי, וכולם יחיו יחד זה לצד זה. גם הליתן יהפוך למשחק ושחוק, כמו שכתוב 'ליתן זה יצרת לשחק בו', וכפי שמרחיב בכך בזוהר הקדוש, וגם רבינו בספרו,

אבל לא רק לעתיד, אלא גם כיום זה מאד נחוץ ומאד רלוונטי. החיות והעופות, כבר מזמן הפכו מאד דומיננטיים, והם נמצאים לא רק בגן חיות אלא גם בתוככי הנפש פנימה. האדם הוא גן חיות שלם, ולא דווקא לשלילה.

מעשיות משנים קדמוניות

היכולת לאסוף את כל כוחות הנפש, ולפעול אתם בהרמוניה. וכך גם בין אנשים, היכולת לפעול מותנית בכך שיהיה אפשר לרכז את כולם סביב דבר אחד.

וזה כל הסיפור של הגלות. יש כבר את כל הנתונים הנצרכים לגאולה, אבל אין את המקום שיכול לרכז את כולם לרעיון אחד. בית המקדש הוא מקום שבו לכל אחד יש את הפינה שלו, וכולם מתחברים יחד לאותה מטרה. כעת אין לנו את זה, ולכן כולם לא מרוצים ויד איש ברעהו, לא כי אנחנו רעים, אלא כי אין לכל אחד את המקום שלו, ואז כביכול גם ה' יתברך אין לו מקום בעולם לשרות ולהתגלות.

האילן, רומז על סדר העולמות וסדר הנפשות, שנקראים בשם 'אילן'. כי אילן הוא הציור הכי סימטרי שיש. יש בו שורשים, גזע, ענפים עלים ופירות. ולכן, הוא משהו שבהחלט יכול לכלול בתוכו את כל החיות והעופות והעולמות והנשמות. אבל אנחנו לא מכירים אילן כזה, מקום כזה שבו כל אחד יכול למצוא את מקומו. ולכן, ישבו אותם חוקרים, והקדישו לכך את כל כוחם כדי למצוא אילן כזה, כי חייב להיות שיש אותו באיזשהו מקום, עד שאכן מצאו אותו. ואז, מתחיל סיפור חדש:

יש בכל אחד כמה וכמה מידות, שמקבילים לכמה סוגי חיות, כמו שיש במרכבה הקדושה: אריה, שור, ונשר. וגם התנא מעורר אותנו: הוי עז כנמר, קל כנשר, רץ כצבי וגיבור כארי. כי כל בעל חי מייצג מידה כלשהי בנפש, שצריך להפעיל אותה ולהשתמש בה נכון.

הבעיה העיקרית היא, שהם לא נמצאים תחת אילן אחד, אלא כל אחד מהם מחפש לעצמו ענף נפרד וצל נפרד. וזה מה שקורה לנו; כל אחד אוהב את הפינה שלו ואת הטמפרטורה שלו, ולכן יש מחלוקות. וכל עוד יש מחלוקות, הן בין בני אדם והן בתוך האדם עצמו בין כוחות הנפש השונים, אי אפשר להוציא לפועל שום דבר. הנזק הגדול ביותר הוא הפירוד, שבו רצון אחד מתנגש ברצון אחר, ומטרה אחת מתנגשת במטרה אחרת, ושום דבר לא יכול לצאת לפועל.

ריכוז הכוחות

הגיבורים הגדולים, הם אלו שיודעים לאסוף את עצמם ולרכז את כל כוחות הנפש שלהם למקום אחד. רבינו אומר (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן י), הסיבה שהעולם רחוקים מה' יתברך, הוא מחמת שאין להם יישוב הדעת. יישוב הדעת נשמע היום כמו מותרות, ונשמע כמו איזה יציאה לנופש. אבל לא, יישוב הדעת הוא

והחקרו לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן, ונפל מחלוקת ביניהם על זה, ולא היה מכריע ביניהם, כי זה אמר שצריכים לילך לצד פלוני למזרח, וזה אמר למערב,

וזה אמר לכאן וזה אמר לכאן וכו', עד שלא היו יכולים להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן.

ובא חכם אחד ואמר להם: למה אתם חוקרים באיזה צד לילך אל האילן. חקרו מתחלה מי ומי האנשים שיכולים לבוא אל אותו האילן, כי אל אותו האילן לאו כל אדם יכול לבוא אצלו, כי אם מי שיש לו המדות של האילן.

שאלות גורליות

זה נשמע אבסורד, כי הם עוסקים כל כך בלחקור איפה האילן ששם כולם שוכנים יחד בהרמוניה, וכשהם כבר סוף סוף מוצאים אותו, נופל ביניהם מחלוקת על זה בעצמו איך הולכים לשם... וזה מוכר לנו מאד. אנשים יכולים לעסוק בשלום, ולהתחיל לריב על זה בעצמו. כי אם אתה לא מוכן להיות חלק מהשלום שלי, אצא עליך בחרב ובחנית. וגם בתוך האדם בעצמו, הסיבה שהוא כל כך חלוק על עצמו, הוא מחמת השאיפות שלו לשלום...

וזה מה שאומר להם החכם: בעוד אתם נאבקים לאיזה צד ללכת ולא מצליחים להכריע, אולי זו בכלל לא השאלה לאיזה צד ללכת, אלא השאלה הרבה יותר קרובה אליכם. וזה שינוי עצום שאנחנו בדרך כלל מסרבים לשמוע אודותיו. אנחנו אוהבים שאלות עמוקות ומהותיות אודות 'האמת המוחלטת': מהי הדרך הנכונה, מה נכון מה ראוי ומי צודק. ודווקא לכן מפספסים את הדבר האמתי, שהרבה יותר קרוב והרבה יותר פשוט.

אדם נעמד מול ארון הספרים, ורוצה להוציא גמרא. ואז עולה בו קול: אולי בעצם כדאי ללמוד כעת הלכה או מוסר, רגע, ואולי בכלל כדאי ללכת כעת להתבודדות, אולי לחזק מישוהו, אולי בעצם עדיף פשוט ללכת לאכול או לישון, ואז כבר נהיה מאוחר... בסך הכל ראה ארון ורצה ללמוד משהו, ופתאום כבר לא יודע מה לעשות עם עצמו. וזה גם מה שקורה בתוכי הנפש פנימה; הסיבה שקשה לנו לנצח יצרים ולהתגבר על חולשות, היא משום שאנחנו מתמודדים עם שאלות 'מאד מהותיות'.

וכנראה שבאמת הסיפור איננו שם, בשאלות הרות הגורל, אלא הרבה יותר קרוב אלינו. החכם אומר להם, עזבו רגע את הנושא 'הגורלי' של לאיפה הולכים, ותשאלו שאלה פשוטה יותר: יש לנו בכלל כסף? יש לנו את מה שצריך 'כדי' ללכת. אולי השאלה איננה בארבע רוחות השמים, אלא בארבע היסודות שבתוך הנפש פנימה.

מעשיות משנים קדמוניות

” כי זה האילן יש לו שלשה שרשים: שורש אחד הוא אמונה, והשני הוא יראה, והשלישי הוא עניויות, ואמת הוא גוף האילן, ומשם יוצאים ענפים, ועל כן אי אפשר לבוא אל האילן, כי אם מי שיש בו מדות הללו הנ”ל.

גזע וענפים

כל אילן מורכב משורשים, גזע וענפים. ובזהר הקדוש מובא שני ציורים של אילן; האחד הוא מלמטה למעלה, והשני מלמעלה למטה, כאשר השורשים הם למעלה, מתחתיהם הגזע, והענפים. כי העולם מתנהל בשני תנועות: אור ישר ואור חוזר. יש את מה שמגיע מלמעלה ומשתלשל למטה, ויש תנועה הפוכה שעולה בחזרה מלמטה למעלה.

כל הבריאה כולה, היא החזר של אור. את האור ישר פחות רואים, או בכלל לא, אלא בעיקר את האור חוזר. ה' משפיע בכל רגע לכל אדם שפע, שכל וחיות, וזה האור הישר. האור החוזר הוא איך שאתה תופס את המציאות, ומה אתה מחזיר לה'. הסיבה שיש לנו הרבה שאלות של למה וכמה, הוא משום שאיננו רואים את האור הישר אלא את האור החוזר. בחלל החיצון אין אור, רק כשהאור פוגע באיזה עצם הוא חוזר לעיניים ואז רואים אור, וזה כבר אור חוזר.

אור ישר הוא אור פשוט והוא אור שעושה שלום, זהו אור אחד ומאחד. האור החוזר הוא

כבר כל מיני גוונים, וכשלא עושים שלום ביניהם זה הופך למחלוקת. כשאני שוכח מה מקור האור, וחווה רק את האנשים ואת המקרים ואת האירועים, אז גם שפע שהוא טוב הופך להיות סקנדל. האלוקים עשה את האדם ישר, וזה האור הישר, והמה בקשו חשבונות רבים, וזה האור החוזר.

מה הפתרון? להגיע לאילן כזה, שמאחד את כל הגוונים יחד. ובשביל זה לא די להתעסק בענפים, אלא צריך להבין מהו הגזע בעצמו. הענפים הם המידות, אבל הם נמשכים מהשורש והגזע, שהם בכלל הסיבה שיש ענפים. יש מידות, אבל יש סיבה למה בכלל יש אותם, והיא האמת. אבל בזה אנחנו פחות מוטרדים. הרבה יותר מעניין להתעסק עם הענף שיהיה לי נוח ויעשה לי צל, מאשר להתעסק עם השאלה למה בכלל אני צריך את זה.

אבל רק אם תהיה לנו תשובה לשאלה הזאת, נוכל להגיע לאילן הקדוש, ששם יש את השורשים הנכונים ואת הגזע הנכון, ששם נמצא מנוחת הנפש וכל מה שצריך. ■

בס"ד

ליל שיש בבית

שיעור בספה"ק סיפורי מעשיות
מפי הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א
משולב בקומזיץ אל תוך הלילה

עכשיו, בלילות הזהב, לילות החורף הארוכים,
אתה מוזמן להתעורר ולהתחמם עם סיפורי מעשיות
מידי ליל שיש בשעה 21:30
לאחר מכן מתקיים 'קומזיץ' ושיחת חברים אל תוך הלילה

ניסופים

פשוט לחיות עם השם

בית הכנסת איתן הנחל
רחוב חבקוק הנביא 5
רמת בית שמש ג 1
כיבוד במקום

היכוננו

הלילות מתארכים,
מזג האוויר מתקרר..

הלב מחפש חום והנפש צמאה לאור

ליל שיש ט"ו כסליו
(9.12.22)
פרטים יבואו..